

3η Θεματική Ενότητα

Διαχείριση συγκρούσεων - Επίλυση προβλήματος

Σκοπός της ενότητας είναι οι μαθητές/-τριες να σκεφθούν τους λόγους μιας σύγκρουσης, τα συναισθήματα που οδηγούν σε συγκρούσεις ή προκαλούνται. Αναδεικνύεται, επίσης, η σημασία της ενσυναίσθησης και της διαπραγμάτευσης και οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μέθοδο επίλυσης προβλήματος.

1η Δραστηριότητα

«Γράψε το σενάριο»

Στόχοι

- Να εξασκηθούν οι μαθητές/-τριες στις δεξιότητες επίλυσης καταστάσεων σύγκρουσης

Διαδικασία

- Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες (4-5 ατόμων). Σε κάθε ομάδα δίνεται ένα σενάριο, (βλ. Έντυπο 3) όπου καλούνται να συνεχίσουν την ιστορία με δύο τρόπους: Στην πρώτη περίπτωση η ιστορία να έχει ένα καλό/ευχάριστο τέλος και ο ήρωας να βιώνει ευχάριστα συναισθήματα, ενώ στη δεύτερη περίπτωση το αντίθετο, όπου ο ήρωας να βιώνει δυσάρεστα συναισθήματα. Στο τέλος οι ομάδες διαβάζουν δυνατά τις ιστορίες που έγραψαν.

Άξονες Συζήτησης

- Ποιες ήταν οι σκέψεις, τα συναισθήματα και οι ανάγκες των ατόμων που εμπλέκονταν στην ιστορία;
- Διαφοροποιήθηκαν τα συναισθήματα των μαθητών στα διάφορα στάδια της ιστορίας (στην αρχή, κατά τη διαπραγμάτευση, μετά την τελική έκβαση, όπως αποτυπώνεται και στις δύο διαφορετικές «συνέχειες» της ιστορίας);
- Πόσο ικανοποιημένοι ήταν οι μαθητές με την έκβαση που δόθηκε στη θετική εκδοχή της ιστορίας τους; (Πέτυχαν τους στόχους τους; Αισθάνονταν καλύτερα;)
- Για ποιον/-ους λόγο/-ους πιστεύουμε ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι ιστορίες εκτυλίσσονται με τη δυσάρεστη έκβαση; Τι μας κινητοποιεί σε αυτήν την κατεύθυνση; (δυσκολία να μπαίνουμε στη θέση του άλλου/ενσυναίσθηση, δεν κατανοούμε πώς το πείραγμα μπορεί να πάρει άλλες διαστάσεις, δυσκολία να αντιληφθούμε την ενόχληση του άλλου, κατακλυζόμαστε από τα συναισθήματά μας γενικά ή/και που μπορεί να έχουν προκύψει από άλλες καταστάσεις).

ΕΝΤΥΠΟ 3

- Ο Γιώργος είναι ένας μαθητής της Β' Γυμνασίου που δεν έχει πολλούς φίλους. Στα διαλείμματα συνηθίζει να κάθεται μόνος του στα σκαλάκια έξω από την αίθουσα υπολογιστών ή να κάνει περιπάτους στο προαύλιο. Το τελευταίο διάστημα μια παρέα 3 συμμαθητών του από τη διπλανή τάξη έχουν αρχίσει να ασχολούνται μαζί του. Συγκεκριμένα, ...
- Η Κατερίνα είχε κανονίσει με τη φίλη της την Αμαλία να διαβάσουν μαζί το Σάββατο για το επικείμενο διαγώνισμα στο μάθημα της Φυσικής. Το πρωί του Σαββάτου η Αμαλία τηλεφωνεί στην Κατερίνα για να την ενημερώσει ότι θα φύγει με τους γονείς της για το Σαββατοκύριακο και κατά συνέπεια, ακυρώνεται η συνάντησή τους για διάβασμα. Τη Δευτέρα, στο σχολείο, η Κατερίνα μαθαίνει ότι στην πραγματικότητα η Αμαλία δεν είχε φύγει με τους γονείς της, αλλά βγήκε το Σάββατο το βράδυ με κάποια παιδιά από την τάξη, χωρίς να καλέσουν την Κατερίνα. Αργότερα οι δύο φίλες συναντώνται. Η Κατερίνα δεν μπορεί να κρύψει τη δυσaréσκεία της...
- Ο Γιώργος είναι πολύ θυμωμένος. Το πρωί στο σπίτι του είχε έναν έντονο καβγά με τον αδερφό του. Πηγαίνει στο σχολείο, αλλά έχει πολύ ένταση. Στη γυμναστική, σε έναν αγώνα μπάσκετ με τους συμμαθητές του, ο Ανδρέας σχολιάζει τον τρόπο που παίζει και του φωνάζει ότι είναι άχρηστος. Ο Γιώργος...
- Το προηγούμενο βράδυ στο chat της ομάδας που έχουν 5 συμμαθητές της τάξης, ένας από αυτούς, ο Αντώνης, γράφει δυο ειρωνικά σχόλια για τον Δημήτρη (που δεν είναι στην ομάδα). Η Μαρία, ανεβάζει και μια φωτογραφία του Δημήτρη με «emoticon» που «γελάνε». Συμφωνούν και τα άλλα μέλη της ομάδας με αντίστοιχα σχόλια ή emoticons. Την άλλη μέρα στο σχολείο, την ώρα που ο Δημήτρης πάει να αγοράσει κολατσιό στο κυλικείο, ο Αντώνης και η Μαρία του «κλέβουν» τη σειρά και γελάνε. Οι υπόλοιποι 3 μαθητές που γνώριζαν για το χθεσινό σχολιασμό στην ομάδα...

2η Δραστηριότητα «Ένα πρόβλημα με λύση»

Στόχοι

- ▶ Να γνωρίσουν οι μαθητές/-τριες τα βασικά στάδια επίλυσης προβλήματος και να εξοικειωθούν στην αξιοποίησή τους.

Διαδικασία

- Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες (4-5 ατόμων), τους δίνουμε τα σενάρια της δραστηριότητας 1 και τους ζητούμε να σκεφθούν, με βάση τη διαδικασία επίλυσης προβλήματος, πού είναι χρήσιμη για κάθε ζήτημα/πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στη ζωή/καθημερινότητά μας. Επιπλέον ιδέες για σύντομα σενάρια στο Έντυπο 4.
- Κάπου στην τάξη έχουμε αναρτήσει ένα χαρτόνι, όπου αναγράφουμε τα βασικά βήματα επίλυσης προβλήματος:

A) Ποιο είναι το πρόβλημα;

B) Ποιες είναι οι πιθανές λύσεις;

Γ) Ποιες είναι οι πιθανές συνέπειες/αποτελέσματα των λύσεων που προτείνουμε;

Δ) Ποια λύση θα επιλέξουμε και γιατί;

Ε) Τι θα κάνουμε, αν η λύση που προτείναμε δεν φέρει τελικά το αποτέλεσμα που επιθυμούμε;

Ζητούμε να συζητήσουν και να αποτυπώσουν στο Έντυπο 5 τη διαδικασία επίλυσης προβλήματος για το συγκεκριμένο ζήτημα/σενάριο που τους έχουμε δώσει. Ακολουθεί συζήτηση στην τάξη.

Εναλλακτικά:

Δημιουργούμε μια διαδρομή επίλυσης προβλήματος στην τάξη με σταθμούς τα βήματα επίλυσης προβλήματος, όπου οι μαθητές/-τριες κινούνται διαδοχικά συζητώντας/προτείνοντας ιδέες σε κάθε σταθμό για ένα-δύο σενάρια που θα επιλέξουν.

Σημείωση: Το χαρτόνι με τα βασικά βήματα επίλυσης προβλήματος παραμένει στην τάξη και σε επόμενες δυσκολίες/συγκρούσεις στην τάξη μας καλούμε τους μαθητές/-τριες να συζητήσουν/επιλύσουν το θέμα με βάση τη διαδικασία επίλυσης προβλήματος. Ζητούμε προαιρετικά από ομάδα μαθητών/-τριών που επιθυμούν ή το 5μελές συμβούλιο να επεξεργαστεί το χαρτόνι της τάξης με τα βήματα και να το αποδώσει με εικόνες/σχέδια/σύμβολα που επιθυμεί, ώστε να αξιοποιείται στην καθημερινότητα.

Άξονες Συζήτησης

- Ακολουθούμε τα στάδια επίλυσης προβλήματος
- Ποιο είναι το πρόβλημα;
- Πώς νιώθουν οι εμπλεκόμενοι;
- Τι θέλουμε να πετύχουμε;
- Τι μπορούμε να κάνουμε;
- Ποιες είναι οι συνέπειες των λύσεων που δίνουμε; Υπάρχουν λύσεις που δεν είναι λειτουργικές; (π.χ. να χτυπήσουμε κάποιον). Ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα;
- Πώς επιλέγουμε την κατάλληλη λύση; (ανάλογα με το επιθυμητό αποτέλεσμα).
- Αν μια λύση που επιλέξαμε δεν λύσει τελικά το πρόβλημα, τι κάνουμε;

Βρίσκουμε επόμενη, αξιολογούμε /συζητούμε τι δεν πήγε καλά.

- Μπορούμε πάντα να καταφέρνουμε να βρούμε λύσεις μόνοι μας;
- Αν δεν μπορούμε, τι είναι καλό να κάνουμε;

Να ζητούμε βοήθεια από ανθρώπους που πιστεύουμε ότι μπορούν να μας βοηθήσουν.

- Υπάρχουν περιπτώσεις που δεν μπορούμε να δώσουμε λύσεις όπως στον θάνατο, στην αρρώστια, αλλά μπορούμε να μοιραστούμε τα συναισθήματά μας με ανθρώπους δικούς μας, να ανακαλύψουμε τι μπορεί να μας ηρεμεί κλπ.

ΕΝΤΥΠΟ 4

➤ Συμμαθητής/-τριά σου που είναι φίλος/η σου σε έναν τσακωμό μεταξύ σας, σου λέει κάτι πολύ προσωπικό που ξέρει για εσένα και σε προσβάλλει.

➤ Βλέπεις τους συμμαθητές/-τριές σου να ψιθυρίζουν κάτι για σένα. Μόλις πλησιάζεις, σταματούν.

➤ Έχεις ζητήσει πολλές φορές από έναν/μία συμμαθητή/-τρια να περάσετε μαζί χρόνο στο διάλειμμα, αλλά κάθε φορά σου λέει ότι είναι απασχολημένος/-η και δεν μπορεί.

➤ Στην αίθουσα εκδηλώσεων πηγαίνεις να καθίσεις δίπλα σε κάποιον/α συμμαθητή/-τριά σου, αλλά εκείνος/η σου λέει ότι δεν μπορείς, γιατί κάθεται άλλος/-η.

➤ Νόμιζες ότι είχες διαβάσει καλά για τα μαθηματικά, αλλά στο διαγώνισμα είδες ότι δεν τα πήγες τελικά καλά.

➤ Βλέπεις κάποιους συμμαθητές σου επανειλημμένα να λένε παρατσούκλια στον/-την φίλο/-η σου που ενοχλείται.

ΕΝΤΥΠΟ 5

	Ποιο είναι το πρόβλημα;
	Ποιες είναι οι πιθανές λύσεις;
	Για κάθε πιθανή λύση σκέφτομαι: ➤ Είναι ασφαλής; ➤ Πώς νιώθω εγώ; ➤ Πώς μπορεί οι άλλοι να νιώσουν; ➤ Είναι δίκαιη; ➤ Μπορεί να έχει αποτέλεσμα;
	Επίλεξε τη λύση και αποτύπωσέ την.
	Έχει αποτέλεσμα; ✓ Ναι ✗ Όχι
	Τι κάνουμε αν η λύση που προτείναμε, δεν φέρει τελικά το αποτέλεσμα που επιθυμούμε;